

DQQ-001-015204 Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Sociology : Paper - 204

(Social Movement in India)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 015204

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

- 1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ 1000 શબ્દોમાં આપો : (કોઈ એક) 14
- (1) સામાજિક આંદોલનનો અર્થ આપી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
- (2) ભારતમાં પરંપરાગત સામાજિક આંદોલન તરીકે ખેડૂત આંદોલનો જણાવો.
- (3) રાષ્ટ્રીય આંદોલનના ઉદ્ભવના કારણો જણાવો.
- 2 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ 500 શબ્દોમાં આપો :
- (અ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો. 10
- (1) સામાજિક આંદોલનનો અર્થ આપી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
- (2) સામાજિક આંદોલનના સંદર્ભમાં સુધારણાવાદને સમજાવો.
- (બ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો : 10
- (1) સામાજિક આંદોલનનાં સંદર્ભમાં દલિત આંદોલનની ચર્ચા કરો.
- (2) મોતીલાલ તેજવતનું 'એકી આંદોલન'.

3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ 50 શબ્દોમાં આપો.

(અ) કોઈપણ બેના જવાબ લખો.

10

(1) નેતાના પ્રકારો.

(2) પુનરુત્થાનવાદી આંદોલન તરીકે આર્યસમાજ.

(3) સામાજિક આંદોલનના ઉદ્ભવના તત્ત્વો જણાવો.

(4) સામાજિક આંદોલનના આધાર તરીકે જ્ઞાતિ.

(બ) કોઈપણ બેના જવાબ લખો :

10

(1) માર્ક્સવાદ - નવ માર્ક્સવાદ

(2) પુનરુત્થાનવાદી આંદોલન તરીકે રામકૃષ્ણ મિશન

(3) નર્મદા આંદોલન

(4) થિપોસોફિકલ સોસાયટી.

4 એક બે વાક્યમાં જવાબ આપો :

06

(1) નારીવાદી આંદોલન તરીકે SEWA નું પૂરું નામ જણાવો.

(2) બ્રહ્મોસમાજનું શરૂઆતનું નામ શું હતું ?

(3) એથિનક સમૂહની વ્યાખ્યા આપો.

(4) બ્રિટિશ યુગ દરમિયાન સ્ત્રીઓના ઉત્કર્ષ માટે ભારતમાં કઈ બે વિચારસરણીઓ પ્રચલિત બની ?

(5) અખબારી સ્વાતંત્ર્યના પ્રથમ લડવૈયા તરીકે કોને ગણવામાં આવ્યા છે?

(6) નક્સલવાદી આંદોલન ક્યારે અને કઈ જગ્યાએથી શરૂ થયું ?

(1) બ્રહ્મોસમાજની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?

- (A) દયાનંદ સરસ્વતી (B) રાજારામ મોહન રોય
(C) વિદ્યાસાગર (D) એની બેસન્ટ

(2) બંગાળના ભાગલા સમયે સંયુક્ત બંગાળના ખેડૂતોનો બળવો .....
આંદોલન તરીકે ઓળખાય છે.

- (A) ચંપારણ (B) તેલંગાણા
(C) તેભાગા (D) બંગાળ

(3) ચંપારણ ખેડૂતોની લડત ક્યાં થઈ ?

- (A) બારડોલી (B) બિહાર
(C) તેલંગાણા (D) આંધ્રપ્રદેશ

(4) ..... ના આંદોલનથી વલ્લભભાઈ પટેલને સરદારનું
બિરુદ મળ્યું.

- (A) ખેડા (B) બારડોલી
(C) ચંપારણ (D) દાંડી

(5) આદિવાસી ખેડૂતો દ્વારા આપણા દેશમાં થયેલું સૌથી પ્રથમ મહત્વનું
આંદોલન ..... હતું,

- (A) સંથાલ (B) ઝારખંડ
(C) એકી આંદોલન (D) વેડછી

(6) રામકૃષ્ણ મિશનની સ્થાપના ..... એ કરી હતી.

- (A) રાજારામ મોહન રોય (B) રામકૃષ્ણ પરમહંસ
(C) સ્વામી વિવેકાનંદ (D) વિદ્યાસાગર

- (7) શિકાગો વિશ્વધર્મ પરિષદ ઈ.સ. .... માં યોજાઈ હતી.
- (A) 1993 (B) 1897
- (C) 1893 (D) 1898
- (8) જ્યોતિબા ફૂલેએ દલિતોની સ્થિતિમાં સુધારો લાવવા માટે 1873માં
..... સમાજની સ્થાપના કરી.
- (A) સત્ય શોધક (B) દલિત ઉત્કર્ષ
- (C) પ્રગતિશીલ (D) પ્રાર્થના
- (9) અમદાવાદમાં સ્વરોજગારી મેળવતી મહિલાઓનું સ્વાયત સંગઠન
..... નામે ઓળખાય છે.
- (A) સેવા (B) અબળા
- (C) સખી (D) સહેલી
- (10) દયાનંદ સરસ્વતીનો જન્મ ..... માં થયો હતો.
- (A) કટરા (B) બંગાળ
- (C) કંટાળા (D) ટંકારા
- (11) ઈન્ડિયન નેશનલ સોશ્યલ કોન્ફરન્સની સ્થાપના ઈ.સ. .... માં
થઈ.
- (A) 1887 (B) 1889
- (C) 1897 (D) 1899
- (12) થિયોસોફિકલ સોસાયટી સાથે ..... સંકળાયેલ હતા.
- (A) જ્યોતિબા ફૂલે (B) એની બેસન્ટ
- (C) સરોજીની નાયડુ (D) વિદ્યાસાગર

ENGLISH VERSION

Instruction : Attempt all questions.

- 1** Give the answer in 1000 words of the following questions : **14**
(any one)
- (1) State the meaning of social movement and discuss its characteristics.
  - (2) Explain peasant movement as traditional movement in India.
  - (3) Trace the causes for the origin of the national movement.
- 2** Give the answer in 500 words of the following questions :
- (a) Give answer of any one : **10**
- (1) State the meaning of social movement and discuss its types.
  - (2) Discuss reformation with special reference to social movement.
- (b) Give answer of any one : **10**
- (1) Discuss dalit movement with special reference to social movement.
  - (2) Motilal Tejawat's 'Eki' movement.
- 3** Give the answer in 50 words of the following questions.
- (a) Give answer of any two : **10**
- (1) Types of leader
  - (2) Aarya Samaj as a revival movement
  - (3) Explain the factors responsible for the origin of social movement.
  - (4) Caste as the basis of social movement.

- (b) Give answer of any two : 10
- (1) Marxism and Neo-marxism
  - (2) Ramkrishna Mission as a revival movement
  - (3) Narmada Movement
  - (4) Theosophical society
- 4 Give answer of the following questions in one or two sentences. 6
- (1) Give full name of SEWA as a feminist movement.
  - (2) What was the earlier name of Brahma Samaj ?
  - (3) Give the definition of ethnic group.
  - (4) What were two famous thought for the upliftment of women during British era ?
  - (5) Who has been considered as the first freedom fighter of media ?
  - (6) Where and when did Naxalite movement started ?
- 5 (MCQ) Write the correct answer (any ten) 10
- (1) Who founded Brahma Samaj ?
    - (A) Dayanand Saraswati
    - (B) Raja Ram Mohan Roy
    - (C) Vidhya Sagar
    - (D) Eni Besant
  - (2) During partition of Bengal, the revolt of farmer of United Bengal is known as _____ movement ?
    - (A) Champaran
    - (B) Telangana
    - (C) Tebhaga
    - (D) Bengal

- (3) Where did Champaran farmers movement take place ?
- (A) Bardoli (B) Bihar
(C) Telangana (D) Andhra Pradesh
- (4) Vallabhbhai patel was awarded the title of "Sardar" for _____ movement.
- (A) Kheda (B) Bardoli
(C) Champaran (D) Dandi
- (5) _____ is the first most important movement by tribal farmers.
- (A) Santhal (B) Jharkhand
(C) Eki Andolan (D) Vedachh
- (6) _____ established Ramakrishna Mission.
- (A) Raja Ram Mohan Roy
(B) Ramkrishna Paramhans
(C) Swami Vivekanand
(D) Vidhya Sagar
- (7) Chicago word religion conference held in _____
- (A) 1993 (B) 1897
(C) 1893 (D) 1898
- (8) Jyotiba Fule formed _____ society for the improvement of condition of Dalit in 1873.
- (A) Satya Shodhak (B) Dalit Utkarsh
(C) Pragatishil (D) Prarthana

